

Sự công bằng thì an toàn hơn: Những cân nhắc về nhân quyền cho cải cách hoạt động trị an ở British Columbia — BẢN TÓM TẮT

Bản đệ trình | Tháng 11 năm 2021

Đọc toàn bộ bản đệ trình (bằng tiếng Anh) tại: bchumanrights.ca/SCORPA

Đã hết thời gian để tranh luận về việc liệu sự phân biệt chủng tộc có tính hệ thống có tồn tại trong hoạt động trị an hay không—đặc biệt là sự ảnh hưởng đến người Da đen và người Bản địa ở British Columbia, nhưng không phải chỉ riêng những nhóm người này. Đã đến lúc phải hành động.

Các cộng đồng từ lâu đã chịu tác động tiêu cực của hoạt động trị an có tính phân biệt đối xử đã nhiều lần chia sẻ những câu chuyện của họ và kêu gọi cần có sự thay đổi, bao gồm việc trình bày trước Ủy ban Đặc biệt về Cải cách Đạo luật Cảnh sát (Special Committee on Reforming the Police Act - SCORPA) của Hội đồng Lập pháp B.C. Việc phân tích dữ liệu từ Sở Cảnh sát Vancouver và Nelson cũng như Cảnh sát Hoàng gia Canada (Royal Canadian Mounted Police - RCMP) tại Surrey, Duncan và Prince George (xem Phụ lục B của bản đệ trình đầy đủ) xác nhận những điều mà các cộng đồng đã nói từ lâu:

- rằng số lượng người Bản địa và người Da đen trong số liệu thống kê về các vụ bắt giữ/vụ việc có thể truy tố, nhiều quá mức hoặc nhiều hơn đáng kể, tùy thuộc vào khu vực pháp lý. Người gốc Tây Ban Nha và gốc Ả Rập/Tây Á cũng nhiều quá mức trong nhiều khu vực chịu sự quản lý của cảnh sát.
- rằng trong rất nhiều vụ việc mà cảnh sát can thiệp có những người bị các vấn đề về sức khỏe tâm thần. Người Bản địa, người Da đen và người Ả Rập/Tây Á cũng nhiều ở mức đáng kể trong các tương tác kiểu này với cảnh sát ở nhiều khu vực pháp lý.
- rằng, trong khi phụ nữ thường ít xuất hiện trong các thống kê về các vụ cảnh sát bắt giữ/vụ việc có thể truy tố, thì phụ nữ Bản địa lại xuất hiện nhiều quá mức hoặc nhiều hơn đáng kể trong số liệu thống kê về các vụ bắt giữ ở hầu hết các khu vực pháp lý được đánh giá ở B.C. Chẳng hạn, trong nhiều trường hợp, tỷ lệ các vụ việc mà họ bị bắt giữ vượt quá tỷ lệ các vụ việc mà đàn ông da trắng bị bắt giữ.

Sự chênh lệch về chủng tộc này không nhất thiết chỉ là sản phẩm của thành kiến trong bản thân những hoạt động trị an, vì sự phân biệt chủng tộc mang tính hệ thống trong nhiều hệ thống dẫn đến tình trạng

buộc tội hình sự quá mức những người Bản địa, người Da đen hoặc người thấp kém trong xã hội. Cho dù các yếu tố kết hợp ra sao, lực lượng cảnh sát—cùng với các tác nhân khác trong hệ thống tư pháp và trong toàn chính phủ—có nghĩa vụ chủ động giải quyết các bất bình đẳng có tính hệ thống đang ảnh hưởng đến người Bản địa và người Da đen (và các nhóm khác như được trình bày chi tiết trong phân tích dữ liệu của Giáo sư Wortley).

Trong những bản đề trình này, Ủy viên Nhân quyền của B.C. khuyến nghị cải tổ một loạt các hoạt động trị an ở B.C. để giảm tình trạng phân biệt chủng tộc có tính hệ thống và cải thiện sự an toàn—bằng cách nâng cao tính công bằng—cho người dân B.C.

Chúng tôi đưa ra các khuyến nghị sau đây về việc cải cách lực lượng cảnh sát dựa trên bốn tiền đề chính:

- rằng hoạt động trị an ở đất nước này có cội rễ là những sự ủy nhiệm từ thời thuộc địa nhằm kiểm soát người Bản địa để đưa những người định cư đến vùng đất này
- rằng mục đích chính của việc hoạt động trị an là để tăng cường và bảo vệ sự an toàn của cộng đồng
- rằng hoạt động trị an có tính phân biệt đối xử làm suy yếu thay vì bảo vệ các cộng đồng, hoặc nói ngược lại là sự công bằng đóng vai trò cốt yếu đối với sự an toàn của cộng đồng
- rằng việc cải cách lực lượng cảnh sát vừa khả thi vừa cần thiết

Những khuyến nghị này là điểm khởi đầu để đạt được sự công bằng trong hoạt động trị an:

Thừa nhận những nghĩa vụ của B.C. đối với các tộc người Bản địa

1. Chính quyền B.C. cần làm việc trực tiếp với chính quyền của người Bản địa về các sửa đổi lập pháp đối với *Đạo luật Cảnh sát*.
2. Chính quyền B.C. cần cung cấp tài trợ để tạo điều kiện cho các tộc người Bản địa trở thành các đối tác trong quá trình cải cách *Đạo luật Cảnh sát*.

Dữ liệu được phân tách

3. Bộ trưởng Bộ An ninh Công cộng kiêm Tổng Cố vấn Pháp luật (Solicitor General) cần thực hiện các bước để sửa đổi *Đạo luật Cảnh sát* để cấp quyền rõ ràng cho cảnh sát về việc thu thập dữ liệu chủng tộc và các dữ liệu nhân khẩu học khác nhằm mục đích giải quyết tình trạng phân biệt đối xử có tính hệ thống trong hoạt động trị an.
4. Bộ trưởng Bộ An ninh Công cộng kiêm Tổng Cố vấn Pháp luật cần yêu cầu Giám đốc Cơ quan Dịch vụ Cảnh sát sử dụng mô hình quản trị dữ liệu Bản địa và làm việc với Ban Quản trị Cộng đồng (Community Governance Board) được thành lập theo luật dữ liệu để xây dựng và giám sát các tiêu chuẩn về dữ liệu được phân tách trong hoạt động trị an.
5. Trong khi chờ thành lập Ban Quản trị Cộng đồng, Ủy viên khuyến nghị Giám đốc Cơ quan Dịch vụ Cảnh sát nên lấy ý kiến cộng đồng và sử dụng mô hình quản trị dữ liệu Bản địa để xây dựng các tiêu chuẩn theo mục 40(1)(a.1)(vii) của *Đạo luật Cảnh sát*, dành riêng cho việc thu thập, sử dụng và tiết lộ dữ liệu cảnh sát được phân tách.

6. Bộ An ninh Công cộng và Tổng Cố vấn Pháp luật cần thiết lập lịch trình lưu giữ dữ liệu cấp tỉnh với sự tham vấn của Ban Quản trị Cộng đồng (hoặc thông qua việc lấy ý kiến cộng đồng trước khi thành lập Ban Quản trị Cộng đồng) và yêu cầu tất cả các cơ quan cảnh sát phải duy trì dữ liệu được phân tích và đã gỡ bỏ danh tính cá nhân trong kho dữ liệu để phục vụ nghiên cứu và các mục đích hợp pháp khác.
7. Bộ trưởng Tư pháp cần mở rộng nhiệm vụ và năng lực của Văn phòng Ủy viên Thông tin và Quyền riêng tư cho B.C. (Office of the Information and Privacy Commissioner for B.C.) để bao gồm việc điều tra các khiếu nại hoặc quan ngại về việc thu thập, sử dụng hoặc tiết lộ dữ liệu theo tiêu chuẩn về dữ liệu của tỉnh về hoạt động trị an.

Chặn người trên phố

8. Bộ An ninh Công cộng và Tổng Cố vấn Pháp luật cần sửa đổi Tiêu chuẩn Trị an cấp Tỉnh, 6.2 Cảnh sát Chặn người (Police Stops) (hoặc các tiêu chuẩn sau đó liên quan đến việc cảnh sát chặn người) để giảm bớt mức độ tùy ý, đảm bảo trách nhiệm giải trình cho các hành động của cảnh sát và đảm bảo rằng thông tin chỉ được thu thập cho các mục đích về trách nhiệm giải trình, như đã nêu chi tiết trong trang 47 của bản đề trình.
9. Bộ An ninh Công cộng và Tổng Cố vấn Pháp luật cần thực hiện Tiêu chuẩn Trị an Không Thành kiến (Unbiased Policing Standard) dành riêng cho việc cảnh sát chặn xe. Tiêu chuẩn này cần giải thích rõ ràng về việc cảnh sát chặn xe không được dựa trên thành kiến bằng cách yêu cầu tất cả các cơ quan cảnh sát phải có chính sách để giảm thiểu sự tùy ý của cảnh sát trong các hoạt động trị an chủ động như các điểm chặn xe để kiểm tra nồng độ cồn của người lái.

Giảm bớt nhiệm vụ cho cảnh sát

10. Chính quyền B.C. cần làm việc với tất cả các cấp chính quyền bao gồm chính quyền của người Bản địa, chính quyền liên bang, tỉnh bang và thành phố để thiết lập một khuôn khổ nhằm chuyển hướng tiền tài trợ từ các khoản ngân sách dành cho cảnh sát và đầu tư vào các dịch vụ do người dân khởi xướng cho những người gặp vấn đề về sức khỏe tâm thần và sử dụng chất kích thích, người vô gia cư và những thách thức khác mà có thể được giải quyết thông qua việc tăng cường cung cấp dịch vụ xã hội thay vì ứng phó mang tính tư pháp hình sự.
11. Bộ An ninh Công cộng và Tổng Cố vấn Pháp luật cần điều chỉnh các dịch vụ 9-1-1 để bảo đảm cảnh sát chỉ tham gia ứng phó với những người đang gặp phải khủng hoảng về sức khỏe tâm thần như một biện pháp cuối cùng chứ không phải được mặc định là những người làm công tác ứng phó tuyến đầu. Thông tin chi tiết được trình bày ở trang 58 của những bản đề trình này.
12. Chính quyền B.C. cần thực hiện những khoản đầu tư đáng kể vào các dịch vụ về sức khỏe tâm thần và các dịch vụ cho người sử dụng chất kích thích do người dân khởi xướng (tức là do các cơ quan hoạt động tại cộng đồng dẫn dắt thay vì cơ quan cảnh sát hoặc cơ quan y tế), bao gồm:
  - Thành lập các trung tâm ứng phó khẩn cấp với đội ngũ nhân viên thuộc nhiều ngành nghề bao gồm chuyên viên lâm sàng về sức khỏe tâm thần, y tá, nhân viên công tác xã hội và nhân viên là những người đã trải qua vấn đề tương tự (peer worker). Những người này có thể cung cấp sự hỗ trợ về mọi mặt, vượt ra ngoài mô hình trong y tế là chẩn đoán và điều trị

- Tăng cường các khoản đầu tư vào nhà ở cho dịch vụ chăm sóc phức hợp và điều trị sử dụng chất kích thích cho những người có nhu cầu về sức khỏe tâm thần nghiêm trọng và sử dụng chất kích thích. Thông tin chi tiết được trình bày ở trang 58 của những bản đề trình này.
13. Chính quyền B.C. cần tính đến sự liên quan giữa hoạt động trị an, tình trạng vô gia cư, sức khỏe tâm thần và sử dụng chất kích thích khi xây dựng chiến lược về tình trạng vô gia cư của tỉnh.
  14. Các hội đồng trường học cần chấm dứt các chương trình Nhân viên Liên lạc của Trường (School Liaison Officer - SLO) trừ khi họ có thể chứng minh dựa trên bằng chứng rằng cần duy trì những chương trình này vì không thể đáp ứng nhu cầu thông qua các phương cách khác. Khi thực hiện việc đánh giá này, các hội đồng trường học phải chú trọng đến tác động của việc tiếp tục các chương trình SLO lên học sinh người Bản địa, học sinh người Da đen và các nhóm học sinh khác.
  15. Những vai trò về mặt tâm lý xã hội và giáo dục của SLO cần được giao lại cho người dân có kinh nghiệm về việc hướng dẫn và dẫn dắt các hoạt động ngoại khóa khác, tư vấn viên cho trẻ em và thanh thiếu niên, hoạt động dựa trên hiểu biết về sang chấn, phòng chống xâm hại tình dục, nâng cao hiểu biết về sử dụng chất kích thích và phòng chống bắt nạt. Các quỹ và nguồn lực mà đáng lẽ được dành cho các chương trình SLO cần được chuyển cho người dân để thực hiện các vai trò này.

Trách nhiệm giải trình của cảnh sát

16. Bộ Tư pháp cần cung cấp nguồn tài trợ cho các chương trình vận động pháp lý, bao gồm trợ giúp pháp lý, để cung cấp sự tư vấn và dịch vụ đại diện cho những người tham gia vào những vụ khiếu nại hoặc cuộc điều tra của Ủy ban Đánh giá và Khiếu nại Dân sự (Civilian Review and Complaints Commission - CRCC) cho RCMP, Văn phòng Điều tra Độc lập (Independent Investigations Office - IIO), Văn phòng Ủy viên Khiếu nại Cảnh sát (Office of Police Complaints Commissioner - OPCC) của British Columbia và Tòa án Nhân quyền BC (BC Human Rights Tribunal).
17. Bộ An ninh Công cộng và Tổng Cố vấn Pháp luật cần xây dựng một kế hoạch và tiến trình để đạt được mục tiêu dân sự hóa hoàn toàn IIO càng sớm càng tốt.
18. OPCC cần xây dựng một kế hoạch và tiến trình để đạt được mục tiêu dân sự hóa hoàn toàn OPCC càng sớm càng tốt.
19. Bộ An ninh Công cộng và Tổng Cố vấn Pháp luật cần xây dựng một kế hoạch và tiến trình để yêu cầu CRCC (khi đáp ứng các khiếu nại của B.C.) tiến tới mục tiêu dân sự hóa hoàn toàn càng sớm càng tốt.
20. Bộ An ninh Công cộng và Tổng Cố vấn Pháp luật phải bảo đảm rằng RCMP được đưa vào thẩm quyền pháp lý của OPCC, theo khuyến nghị của Ủy ban Điều tra về Hoạt động Trị an ở B.C. (Commission of Inquiry into Policing in B.C.), hoặc rằng luật và các quy trình khiếu nại cho OPCC và CRCC phải được thống nhất.
21. Bộ An ninh Công cộng và Tổng Cố vấn Pháp luật cần mở rộng nhiệm vụ của OPCC để cho phép OPCC tự điều tra các khiếu nại, chịu trách nhiệm về bất kỳ cuộc điều tra nào hoặc chuyển các

khuyến nghị tới IIO để điều tra. Nếu quyền hạn của OPCC được mở rộng, nhân viên OPCC phải được cung cấp những khóa đào tạo cần thiết.

22. Bộ An ninh Công cộng và Tổng Cố vấn Pháp luật cần sử dụng quyền đưa ra quy định của mình theo mục 74(2)(t.4) của *Đạo luật Cảnh sát* để mở rộng ngay nhiệm vụ của IIO để bao gồm các cuộc điều tra về xâm hại tình dục. Nếu quyền hạn của IIO được mở rộng, các điều tra viên của IIO phải xây dựng kiến thức chuyên môn về những yếu tố của bạo lực trên cơ sở giới tính.
23. Các khuyến nghị được Dịch vụ Hỗ trợ Phụ nữ bị Ngược đãi (Battered Women’s Support Services) gửi SCORPA để chính quyền thực hiện đánh giá toàn diện các phản ứng của cảnh sát đối với bạo lực gia đình và xâm hại tình dục cần được thông qua.
24. Bộ trưởng Tư pháp cần thực hiện các bước để sửa đổi *Bộ luật Nhân quyền (Human Rights Code)* của B.C. để biến điều kiện xã hội và danh tính là người Bản địa trở thành các đặc điểm được bảo vệ.
25. *Đạo luật Cảnh sát* cần được sửa đổi để bảo đảm rằng các ban cảnh sát có thành phần tương xứng với các cộng đồng mà họ phục vụ và đặc biệt cho các cộng đồng bị ảnh hưởng không cân xứng bởi hoạt động trị an, bao gồm bằng cách yêu cầu mọi ban cảnh sát phải có đại diện của người Bản địa.
26. Bộ An ninh Công cộng và Tổng Cố vấn Pháp luật cần làm việc với RCMP ở B.C. để thành lập các ban hoặc hội đồng cảnh sát dân sự tại địa phương cho các khu vực khác nhau của tỉnh.
27. Bộ An ninh Công cộng và Tổng Cố vấn Pháp luật cần xây dựng thêm các yêu cầu về báo cáo cho công chúng cho các ban cảnh sát để cải thiện tính minh bạch và trách nhiệm giải trình của ban cảnh sát.
28. Chính quyền B.C. cần thành lập một cơ quan dân sự của người Bản địa có kết cấu vững chắc và được tài trợ dồi dào (hoặc các chi nhánh trong các cơ quan giám sát dân sự có uy tín được thành lập trong một khu vực pháp lý) để giám sát cảnh sát. Cơ quan này phải có người đại diện cho phụ nữ, trẻ gái Bản địa, và người LGBTQ2SAI+, bao gồm các nền tảng văn hóa Bản địa đa dạng, như được yêu cầu trong báo cáo cuối cùng của cuộc Điều tra về Phụ nữ và Trẻ gái Bản địa Mất tích và bị Sát hại (Inquiry into Missing and Murdered Indigenous Women and Girls). Cơ quan giám sát dân sự Bản địa cần có các quyền hạn được mô tả chi tiết hơn ở trang 71 trong các bản đề trình này.
29. Cho đến khi chính quyền tỉnh thành lập các cơ quan giám sát dân sự Bản địa, một giám sát viên dân sự cần được chỉ định cho mọi cuộc điều tra về một vụ việc dẫn đến tử vong hoặc tổn hại nghiêm trọng cho một người Bản địa. Chính quyền cần loại bỏ mọi rào cản ngăn trở sự tham gia hiệu quả của họ.

Nhân danh quyền con người, sự bình đẳng, an toàn và công lý, Ủy viên Nhân quyền kêu gọi Ủy ban Thường vụ Đặc biệt về Cải cách Đạo luật Cảnh sát (Select Standing Committee on Reforming the Police Act)—và sau đó, Chính quyền British Columbia—hãy thông qua những khuyến nghị này cùng với những đề trình quan trọng của nhiều người khác, và không ngần ngại cơ cấu lại vai trò của cảnh sát ở tỉnh chúng ta.

